Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de leden van de gemeenteraad Amsterdam

Datum 23 mei 2019

Behandeld door Karin Boudewijns, k.boudewijns@amsterdam.nl

Onderwerp Wijkteams in ontwikkeling

Geachte leden,

De gemeente heeft begin 2019 het voortouw genomen met een denkrichting voor de Amsterdamse Wijkteams van morgen. Insteek van deze nieuwe denkrichting is dat Amsterdammers met hun vragen op het gebied van zorg, opvoeding, participatie en ondersteuning vanaf 2021 terecht kunnen bij een herkenbaar Amsterdams wijkteam in de buurt.

Met deze brief voldoe ik tevens aan de toezeggingen met betrekking tot de overgangsperiode Samen Doen (TA2019-000047) met hierin nadere uitleg, toetsmomenten, bouwstenen en afbakening. Ook zullen deze bouwstenen onderdeel zijn van de doorontwikkeling sociaal domein (TA2018-000624) waarvan voorjaar 2020 een Meerjarenbeleidsplan zal worden voorgelegd aan de gemeenteraad met de uitwerking van de verschillende bouwstenen met daarin ook aandacht voor de Amsterdammer met een bi-culturele achtergrond.

Naar aanleiding van de decentralisatie van drie landelijke wetten kent Amsterdam sinds 2015 vier verschillende teams in het sociaal domein die lokaal opereren. Naast de al langer bestaande Samen DOEN teams zijn dat Activeringsteams van WPI, de Wijkzorgnetwerken en de Ouder- en Kindteams (OKT). Omdat de decentralisaties een ingrijpende verandering en vernieuwing waren, is de aandacht in eerste instantie gegaan naar het goed laten landen van de uitvoering in de Amsterdamse praktijk. De teams zijn daardoor in 2015 veelal los van elkaar ontwikkeld hetgeen de verschillen in rol, samenstelling, werkgebied en organisatorische inbedding van de verschillende wijkteams in Amsterdam verklaart.

De afgelopen jaren hebben we ervaren dat het voor Amsterdammers niet altijd duidelijk is waar zij met hun vraag naartoe moeten. Organisaties zijn vaak opgedeeld per specialisme (zowel binnen de gemeente als binnen zorgorganisaties). Daardoor lukt het niet altijd om de behoefte van de

Amsterdammer in zijn geheel te zien. En als dat wél lukt, dan ervaren professionals dat ze niet altijd kennis, ervaring, invloed en tools hebben om de juiste combinatie van diensten te organiseren die de Amsterdammer nodig heeft.

De wijkteams van morgen
Met de Amsterdamse wijkteams van morgen willen we zorg en ondersteuning in de buurt in samenhang organiseren en financieren; eenvoudig en herkenbaar. Op maat, passend bij de situatie van de Amsterdammer en in combinatie met de bestaanszekerheden wonen, inkomen, schulden en veiligheid. We zorgen ervoor dat routes naar 'werk' (het aanbod vanuit arbeidsmatige dagbesteding, participatie, re-integratie en werk) hier goed op aansluiten.
Amsterdammers ervaren dat zorg en hulp dichtbij is en dat ze tijdig, passend bij hun situatie geholpen worden. Juist ook de Amsterdammers die te maken hebben met meerdere problemen op verschillende gebieden. We maken kortom de beweging naar herkenbare en gebiedsgerichte wijkteams.
Volwassenen zijn welkom bij het Team Sociaal; ouders en kinderen bij het Ouder- en Kindteam (OKT). Daar kunnen zij terecht met vragen op het gebied van zorg, opvoeding, activering en ondersteuning, en worden verder geholpen passend bij hun situatie. Zo licht als kan zo zwaar als nodig. De structuur van de Ouder- en Kindteam in Amsterdam staat stevig en functioneert over het algemeen goed. De grote wijziging is het inrichten van het Team Sociaal.

Van vier naar twee wijkteams
Het nieuwe Team Sociaal werkt met huishoudens waar bij de volwassenen sprake is van sociale problematiek. De bestaande dienstverlening van wijkzorgnetwerken en activeringsteams van WPI gaat hier voor een groot deel in op. Het Ouder- en Kindteam werkt met gezinnen met kinderen, waar sprake is van opvoedingsproblemen en/of problematiek bij de kinderen. Vanaf 2021 landt een groot deel van de aanpak Samen DOEN in beide teams waardoor ook Amsterdammers met meervoudige vragen die niet 1,2, 3 op te lossen zijn, goed geholpen worden.

Spil in de buurt
De wijkteams werken samen met Amsterdammers en allerlei partijen: met huisartsen, welzijn en informele zorg, GGZ, de sociale basis, etc. Het team is erop gericht om problemen in samenhang aan te pakken, ook in combinatie met schulden, inkomen, wonen en veiligheid. Ze werken op een kleiner schaalniveau (buurtcombinaties) en kunnen daardoor goed inspelen op wat er in de buurt nodig is.

Generalistisch
De teams zijn generalistische teams. Dit betekent dat de professionals uit het team van veel markten thuis zijn maar wel hun eigen specialisme behouden. De teams gaan bij de ondersteuning eerst uit van de mogelijkheden van de Amsterdammer zelf en in de buurt. Daarna wordt gekeken welke formele inzet nodig is. Daarmee stimuleren ze de beweging naar de sociale basis én bieden ze toegang tot zwaardere zorg en ondersteuning indien nodig. Als de hulpvraag niet (volledig) door een team kan worden beantwoord, zijn ze in staat om snel gespecialiseerde hulp- en zorgverleners in te schakelen. Waarbij de teams, samen met de Amsterdammer, de regie houden, zodat de Amsterdammer niet van het kastje naar de muur wordt gestuurd. Kortom: ondersteuning en coördinatie in één hand. Door de nauwe contacten en samenwerking met onder andere huisartsen, wijkverpleegkundigen, woningbouwcorporaties, politie, scholen komt zij eerder in contact met mensen die zorg/hulp nodig hebben waardoor problemen in een eerder stadium kunnen worden afgevangen. Het team werkt in de eerste plaats outreachend en zoekt de zorgvrager thuis of andere plekken op.

Dienstverlening in het team
De kern van de dienstverlening van het Team Sociaal bestaat vanaf 2021 grofweg uit: algemeen maatschappelijk werk, dienstverlening van MEE, de eerste stappen in proces van schuldhulpverlening (postafhandeling, het op orde brengen van de administratie, adviseren bij budgetteren en het treffen van eenvoudige betalingsregelingen), deel van de werkzaamheden van de activeringsteams WPI, groot deel van de huidige ambulante ondersteuning, cliëntondersteuning , kennis van inkomen en inkomensproblematiek, armoedevoorzieningen, kennis van routes naar re-integratie en werk, kennis van wonen en woonproblematiek, toegang tot dagbesteding en specialistische woonbegeleiding.

Oefenen in de praktijk
Waar kunnen we beter dingen uitproberen dan op de plek waar het gebeurt? Bij Amsterdammers die ondersteuning nodig hebben en degenen die dat leveren, Amsterdammers en professionals. Zorgaanbieders en gemeente starten met oefenen in vier stadsdelen in Amsterdam: Noord, Zuidoost, Oost en Nieuw-West. Professionals werken in 'Het Verbond van 100' verder uit wat in de denkrichting is geschetst; ze testen en verrijken dit. Daarmee geven ze waardevolle input voor de uitwerking van de plannen en wordt samen geleerd wat werkt en wat beter kan. Uniek is dat de gemeente het oefenen in het Verbond ondersteunt met maatwerkbudget en regelruimte. Met deze experimenteerruimte zijn professionals in staat maatwerk toe te passen. In mei 2019 start het Verbond in drie buurten: de Volewijck in Noord, de Dapperbuurt in Oost en de H-buurt in Zuidoost. In Nieuw-West is al een groep van professionals begonnen.

Samen DOEN in 2019 en 2020
Met de partijen die in 2019 en 2020 Samen DOEN uitvoeren zijn afspraken gemaakt over de ontwikkeling van de aanpak multiproblematiek in relatie tot de wijkteams 2021, het bestaande Ouder- en Kindteam en het nieuwe Team Sociaal. Hiervoor zijn een aantal uitgangspunten geformuleerd:

- De uitvoering krijgt ruimte binnen een kader van uitgangspunten en leidende principes, voor zowel de inhoudelijke ontwikkeling als de benodigde samenwerking.
- Resultaten voor inhoud: borgen van huidige expertise en resultaten Samen DOEN met betrekking tot de ontwikkeling van de aanpak multiproblematiek.
- Resultaten voor samenwerking: met andere wijkteams en de zogenoemde vijfhoek (Veilig Thuis, gecertificeerde instellingen, Jeugdbescherming Regio Amsterdam, William Schrikkergroep, Samen Doen. De Blijf Groep is inmiddels aangeschoven als zesde partij.).
- Partijen reflecteren op samenwerking, rollen en resultaten.

Om de uitvoering te kunnen blijven monitoren is afgesproken dat aanbieders informatie leveren over de caseload, het bereik en de in- en uitstroom (zowel kwantitatief als kwalitatief). Ook zal de tevredenheid van de samenwerkingspartners worden gevolgd. In de samenwerking tussen gemeente en Samen DOEN partners zal regelmatig de kwaliteit van de advisering en samenwerking worden geagendeerd.

Nieuwe vorm van financiering
Bij de nieuwe vorm van organiseren in 2021 hoort ook een andere manier van financieren, sturen en organiseren. Er wordt gedacht aan het werken vanuit een herkenbaar gezamenlijk kader; werken met een functiegerichte bekostiging (financiering die verband heeft met de opgave in het gebied) en het contracteren van organisaties via subsidie. Door sneller te handelen en integraal te werken worden daarnaast escalaties en de daarbij horende kosten voorkomen. Daar hoort een nieuw

financieringsmodel bij, één die de middelen eerlijk verdeelt in díe wijken en buurten waar de zorg- en ondersteuningsvraag het hoogst is, maar waarbij de vraag uit andere buurten en wijken niet uit het oog wordt verloren. Op deze manier sluiten we beter aan bij de vraag waarmee we de zorg en ondersteuning in de toekomst betaalbaar houden.

Bovengeschetste denkrichting voor de nieuwe wijkteams wordt momenteel aangescherpt en verwerkt in een hoofdlijnenvoorstel dat rond de zomer wordt vastgesteld door het College van B&W en vervolgens wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Begin 2020 komt er een vervolgvoorstel waarin de hoofdlijnen verder zijn uitgewerkt.

Met vriendelijke groet,

Simone Kukenheim
Wethouder